

Incidence nádorů

Základní pojmy

- **Incidence nádorů** – počet nově zjištěných případů; udává počet nově zjištěných nádorových onemocnění za sledované období ve sledované populaci.
- **Mortalita nádorů** – počet zemřelých pacientů; udává počet pacientů zemřelých během sledovaného období ve sledované populaci (počet zemřelých na nádor z počtu všech).
- **Letalita nádorů** – počet zemřelých pacientů; udává počet pacientů zemřelých během sledovaného období ve sledované populaci onkologicky nemocných (počet zemřelých na nádor z počtu nemocných nádorem).
- **Prevalence nádorů** – počet žijících pacientů; udává počet pacientů žijících s nádorovým onemocněním.

Obecná epidemiologie

Česká republika patří z hlediska epidemiologie zhoubných nádorů mezi nejzatíženější státy Evropy i světa. Všechny novotvary bez jiných nádorů kůže (C44) vykazují úhrnnou incidenci téměř 511 osob na 100 tisíc obyvatel, mortalita činí více než 262 úmrtí na 100 tisíc obyvatel. Od roku 1995 se daří mortalitu dlouhodobě stabilizovat. Přesto kvůli rostoucí incidenci dochází k setrvalému růstu prevalence. Ta byla v roce 2007 téměř 290 000 osob (všechny novotvary bez jiných nádorů kůže). Nejvýznamnějším faktorem nárůstu incidence nádorových onemocnění je **zvyšující se průměrný věk obyvatelstva**. Navyšování počtu nádorových onemocnění nacházíme hlavně ve věkové kategorii nad 70 let, dlouhodobě roste onkologická zátěž také ve věkové kategorii 50–59 let. Dalším faktorem je rostoucí incidence vícečetných primárních nádorů (tzv. duplicit) u jednoho pacienta. Relativní četnost nálezů mnohotných malignit v období 1998–2007 dosahuje u řady diagnóz hodnoty 12–14 % z jejich celkové incidence. Ve více než 95 % případů se jedná o opakované malignity jiné lokalizace, než byl první nádor. Incidenci nádorů dále ovlivňuje např. kouření, složení potravy, nadměrný příjem soli, z neovlivnitelných faktorů pak např. genetická predispozice. I přes narůstající incidenci se u nás dlouhodobě daří stabilizovat mortalitu. Přispívají k tomu nové léčebné metody a záchyt nádorového onemocnění v časnějším klinickém stádiu. Stále je však v Česku velmi vysoký podíl pacientů, u kterých je nádorové onemocnění diagnostikováno až ve stádiu pokročilém.

Nejčastější nádorová onemocnění v Česku

Nejčastější nádorová onemocnění **mužů** v Česku jsou:

- karcinom prostaty,
- karcinom tlustého střeva a konečníku,
- zhoubné nádory průdušnice, průdušek a plic.

Ve srovnání se světovým výskytem těchto nádorů jsou čeští muži na 40. místě v počtu výskytu karcinomů prostaty (1. místo USA), na 1. místě v počtu výskytu karcinomů tlustého střeva a konečníku a na 9. místě v počtu výskytu karcinomů průdušnic, průdušek a plic (1. místo Maďarsko).

Nejčastější nádorová onemocnění **žen** v ČR jsou:

- karcinom prsu,
- karcinom tlustého střeva a konečníku,
- karcinom průdušnice, průdušek a plic,
- karcinom dělohy.

Ve srovnání se světovým výskytem těchto nádorů jsou české ženy na 30. místě v počtu výskytu karcinomů prsu (1. místo USA), na 9. místě v počtu výskytu karcinomů tlustého střeva a konečníku (1. místo Nový Zéland), na 3. místě v počtu výskytu karcinomů těla děložního (1. místo USA), na 106. místě v počtu výskytu karcinomů hrdla děložního (1. místo Haiti) a na 25. místě v počtu výskytu karcinomů průdušnice, průdušek a plic (1. místo USA).

U těchto nejčastějších diagnóz došlo v minulých letech ke stabilizaci mortality, ale k nárůstu v prevalenci. Výjimku tvoří zhoubné nádory průdušnice, průdušek a plic, jejichž značná mortalita snižuje i při vysoké incidenci hodnotu prevalence. Zajímavostí je, že incidence nádorů průdušnice, průdušek a plic u mužů v Česku v posledních letech klesá, zatímco u žen stoupá. Kromě výše zmíněných nádorů stoupá v Česku počet výskytu karcinomu pankreatu, žaludku a u žen karcinomu ovária.

Odkazy

Související články

- Nádorové registry

Externí odkazy

- Grafy k nádorům vyskytujících se v České republice se dají nalézt zde (<http://www.svod.cz/>)

Použitá literatura

- Česká republika. Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. Národní onkologický registr. -. Dostupné také z URL <<https://www.linkos.cz/lekar-a-multidisciplinari-tym/ekonomika/sledovani-a-predikce-dat-v-onkologii/narodni-onkologicky-registr/>>.
- ŠIROKÝ, . VÝPOČET A ODHAD MĚR INCIDENCE, PREVALENCE A MORTALITY CALCULATION AND ESTIMATION OF INCIDENCE, PREVALENCE, AND MORTALITY RATES ŠIROKÝ p. MASARYKŮV ONKOLOGICKÝ [online]. Brno : MASARYKŮV ONKOLOGICKÝ ÚSTAV BRNO, -, dostupné také z <<https://www.linkos.cz/files/klinicka-onkologie/60/1413.pdf>>.
- DUŠEK, L a J MUŽÍK, et al. Epidemiologie solidních nádorů v ČR podle dat Národního onkologického registru za období 1977-2007. ZDN [online]. 2010, roč. 12, no. 3, s. -, dostupné také z <<https://zdravi.euro.cz/clanek/postgradualni-medicina/epidemiologie-solidnich-nadoru-v-cr-podle-dat-narodniho-onkologickeho-registru-za-obdobi-1977-2007-450137>>. ISSN 1214-7664.
- Česká onkologická společnost ČLS JEP. Národní onkologický registr a interpretace dat z NOR [online]. [cit. 2010-11-04]. <<https://www.linkos.cz/lekar-a-multidisciplinari-tym/ekonomika/sledovani-a-predikce-dat-v-onkologii/narodni-onkologicky-registr/>>.